

תפילותות, אבות תקנות

"וַיַּפְגַּע בָּמָקוֹם וַיַּלֵּעַ שֶׁם כִּי בָּא הַשְׁמָעַ וַיַּקְזֹּב מִאֲבִי הַמָּקוֹם וַיַּשְׂבַּב בְּמָקוֹם הַהוּא" (בראשית כח יא).

בראשית רבה סח סימן ט

א"ר יהושע בן לוי אבות הראשונים התקנו שלוש תפנות.

אברהם תקן **תפלה שחירית**, שנאמר: "וישכם אברהם בבקר אל המקום אשר עמד שם את פנוי ה'" (בראשית יט כד) - ואין עמידה אלא תפלה, שנאמר: "ויעמוד פנחים ויפלל" (תהלים קו ל).

יצחק תקן **תפלה מנחה**, שנאמר: "ויצא יצחק לשוח בשדה" (בראשית כד סג) - ואין שייחה אלא תפלה, שנאמר: "אשרך לפניו שייח'" (תהלים קמג ג).

יעקב תקן **תפלה ערבית**, שנאמר: "ויפגע במקומות" - ואין פגעה אלא תפלה, שנאמר: "ואהה אל התפלל بعد העם זהה ... ואל תפגע بي" (ירמיה ז טז) ...¹

אמר ר' יהושע בן לוי אבות הראשונים התקינו שלוש תפנות ... אמר ר' שמואל בר נחמן: בנגד ג' פעמים שהווים משתנה.

בערבית צרייך אדם
לומר: יי' רצון מלפניך
ה' אלהי שתוציאני
מאפילה לאורה.

בשחרית צרייך לומר:
מודה אני לפניך ה'
אליה שחוצאתני
מאפילה לאורה.

במנחה צרייך אדם לומר:
יי' רצון מלפניך ה' אלהי שכשם
שוציאתני לראות חמה בזריחתה כך
תזכני לראותה בשקיעתה.

שבת שלום
מחلكי המים

¹ למיטבי כת: עיין בגמרה ברכות דף כו عمود ב שם מובא המדרש שלנו, אבל לצידיו גם דעה אחרת שלוש התפילותות יסודן בעבודת הקרבנות בבית המקדש. אבל הי רק שני תמידים בבית המקדש, לא שלושה! ראה שם אך בסוף שתי השיטות מתמזגות.